

ΜΟΝΑΧΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εἰς τὸν βυζαντινὸν λειτουργικὸν τύπον ἔχομεν, ὡς γνωστόν, δύο τύπους ἀκολουθιῶν ἑσπερινοῦ· τὸν ἄσματικὸν ἢ κοσμικὸν καὶ τὸν μοναχικὸν ἢ μοναστικὸν ἑσπερινόν. Ὁ δεύτερος ἀναπτυχθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μάλιστα εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σάβα, διεδόθη εἰς τὰς βυζαντινὰς μονὰς, ὑποστὰς δὲ Κωνσταντινουπολιτικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ δεχθεὶς στοιχεῖα ἐκ τοῦ ἄσματικοῦ τύπου, διεδόθη καὶ εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς καὶ βαθμηδὸν ἐπεκράτησε πανταχοῦ ἐκτοπίσας τὸν ἄσματικὸν ἑσπερινόν. Σήμερον τελεῖται εἰς τὰς μονὰς καί, συντετμημένως πως, εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ μοναχικοῦ ἑσπερινοῦ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ παράσχη σαφῆ καὶ ἐνιαῖαν εἰκόνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ἀκολουθίας. Ἡ διασπορὰ τῶν ἐπὶ μέρους στοιχείων αὐτῆς εἰς τέσσαρα λειτουργικὰ βιβλία (Ὡρολόγιον, Ἱερατικόν, Μηναῖον, Ψαλτήριον) ἢ καὶ εἰς πλείονα (Τυπικόν, Τριώδιον - Πεντηκοστάριον, Παρακλητικὴ), ὡς καὶ ἡ ποικιλία τῶν παραλλαγῶν, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε κατὰ περίστασιν παρουσιάζει, εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴ συντελοῦν εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς εἰκόνης ταύτης. Εἰς ταῦτα ἂν προστεθοῦν αἱ εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς κυρίως ναοὺς γινόμεναι παραλήψεις καὶ κολοβώσεις, ἢ ἀπειρία περὶ τὴν χρῆσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, τὸ δυσπρόσιτον αὐτῶν καὶ ἡ ἐν γένει λόγῳ διαφόρων ἄλλων αἰτίων δημιουργουμένη ἀπόστασις μεταξὺ τοῦ εἰς τὰς ἀκολουθίας παρισταμένου λαοῦ καὶ τοῦ ἀναλογίου, κατανοεῖται πόσον ἀπαραίτητος εἶναι ἡ εἰς ἐνιαῖον τεύχος συγκέντρωσις καὶ μεθοδικὴ κατανομὴ τῶν ἐπὶ μέρους στοιχείων καὶ λειτουργικῶν ἐνοτήτων τῆς ἀκολουθίας ταύτης πρὸς διαμόρφωσιν τῆς ἀπαιτήτου διὰ τὴν γνῶσιν αὐτῆς ἐποπτείας. Τὰ ἀνωτέρω

ισχύουν κατὰ μείζονα λόγον καὶ διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου, λόγῳ τοῦ μήκους, τῆς ἰδιαιτέρας ποικιλίας καὶ τῶν παραλλαγῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἐνοριακῇ πράξει γινομένων συντηρήσεων καὶ ἄλλων διευθετήσεων.

Ἡ ἀναζήτησις καταλλήλου παραδείγματος δὲν ἦτο εὐχερής. Τελικῶς ἐπελέξαμεν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (30 Ἰανουαρίου), ὡς παρέχουσιν ἀντιπροσωπευτικὸν παράδειγμα πλήρους ἑορταστικῆς ἀκολουθίας, σχετικῶς ἀπλουστερας, λόγῳ τῆς μὴ παρεμβολῆς τροπαρίων ἐκ τῆς Παρακλητικῆς, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀρτίας, μετὰ μικροῦ καὶ μεγάλου ἑσπερινοῦ καὶ τῶν συναφῶν στοιχείων. Ἐπὶ πλέον τὸ θέμα τῆς ἑορτῆς αὐτῆς καὶ ἡ δόκιμος ὑμνογραφία αὐτῆς προσαρμόζονται κάλλιον πρὸς τὰ διαφέροντα καὶ τὰ μορφωτικὰ ἰδεώδη τῶν φοιτητῶν ἡμῶν, τῆς ἑορτῆς τῶν τριῶν μεγάλων τούτων Πατέρων καὶ Διδασκάλων οὔσης διὰ τοῦτο καὶ ἑορτῆς τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων.

Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ ἀκολουθία οὐ μόνον τοῦ κοινοῦ καθ' ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑορταστικοῦ ἑσπερινοῦ ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν τελεῖται οὗτος, ὑπεθέσαμεν ὅτι ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν συμπίπτει πρὸς Πέμπτην, ἐπομένως, ὅτι ὁ ὡς παράδειγμα λαμβανόμενος ἑσπερινὸς τελεῖται πρὸς ἑσπέρας τῆς Τετάρτης.

Εἰσαγωγικῶς παρέχονται ὀρισμέναι διασαφήσεις καὶ ἐπεξηγήσεις.

Ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν κειμένων προτάσσεται ἡ ἀκολουθία τοῦ συνήθους καθ' ἡμέραν ἑσπερινοῦ ὑπὸ τὴν ἑορταστικὴν αὐτοῦ μορφὴν. Ὁ καθ' ἡμέραν ἑσπερινὸς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ, τὰς ρυθμιζομένας ἀναλόγως πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀγομένης ἑορτῆς, τελεῖται μετὰ ἢ ἄνευ εἰσόδου. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει δὲν ψάλλεται τὸ πρῶτον θεοτοκίον τοῦ ἡχου, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Μηναίου προβλεπόμενον θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον, ἢ εὐχὴ τῆς εἰσόδου δὲν λέγεται, ἀνα-

γνώσματα δὲν ἀναγινώσκονται, ἢ ἐκτενῆς μετατίθεται μετὰ τὰ ἀπολυτικά καὶ οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων εἶναι οἱ συνήθεις «Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου...» καὶ «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε...» (Ψαλμὸς ρκγ'). Ταῦτα εἶναι τὰ κύρια στοιχεῖα διακρίσεως ἑορταστικοῦ καὶ μὴ ἑορταστικοῦ ἑσπερινοῦ. Ὁ ἑσπερινὸς οὗτος ψάλλεται εἰς τὰς μονὰς καὶ εἰς τοὺς ἑνοριακοὺς ναοὺς πάσας τὰς ἑσπέρας τοῦ ἔτους συνημμένως πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Θ' ὥρας καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῆς.

Τὸ Τυπικὸν τῶν μονῶν κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς προβλέπει τὴν τέλεσιν ὁλονυκτίου ἀκολουθίας. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τελοῦνται δύο ἀκολουθίαι ἑσπερινοῦ, ἢ μία συναπτῶς πρὸς τὴν Θ' ὥραν ἄνευ στιχολογίας Ψαλτηρίου καὶ σχεδὸν χωρὶς τὴν συμμετοχὴν ἱερέως, ὁ ὁποῖος πλὴν τῆς εὐλογίας τῆς ἐνάρξεως, τοῦ «Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία...» καὶ τῆς ἀπολύσεως οὐδὲν ἕτερον ἐκ τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ λέγει. Διὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦτον ὑπάρχουν εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία ἴδια τροπάρια. Ὁ πρῶτος οὗτος ἑσπερινὸς καλεῖται μικρὸς ἑσπερινός, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν δεύτερον καὶ πανηγυρικόν, τὸν μέγαν ἑσπερινόν, ὁ ὁποῖος ἐνσωματοῦται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἀγρυπνίας. Ἀναγινώσκεται τὸ ἀπόδειπνον, θυμιᾶται τὸ θυσιαστήριον καὶ ὁ ναὸς καὶ ἄρχεται ἀκολουθῶς ὁ μέγας ἑσπερινὸς διὰ τῆς πανηγυρικῆς ἐναρκτηρίου εὐλογίας «Δόξα τῇ ἀγία...». Κατὰ τὰ λοιπὰ ἀκολουθεῖ τὴν τάξιν τοῦ συνήθους ἑορταστικοῦ ἑσπερινοῦ μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας παρεμβάλλεται ἡ ἀκολουθία τῆς λιτῆς καὶ μετὰ τὰ ἀπολυτικά, εἰς τὸ «Καὶ νῦν» τῶν ὁποίων ψάλλεται τὸ «Θεοτόκε παρθένε...», γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων. Ἀπόλυσις δὲν γίνεται, ἀλλὰ μετὰ τὸν λγ' ψαλμὸν καὶ τὸ «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος...» τίθεται ἀνάγνωσις καὶ μετ' αὐτὴν ἄρχεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου.

Αἱ τρεῖς αὗται παραλλαγαι τῆς ἀκολουθίας τοῦ μοναχικοῦ ἑσπερινοῦ, ὁ «συνήθης ἑορταστικὸς» (Α'), ὁ «μικρὸς» (Β') καὶ ὁ «μέγας ἑσπερινός» (Γ') δημοσιεύονται κατωτέρω

κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἀκολουθίας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Βεβαίως δι' ἑνὸς παραδείγματος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καλυφθοῦν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ παραλλαγαὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ, διὸ καὶ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεων δὲν ἐπεσημίναμεν ταύτας. Ἐν μέρει ἡ εἰκὼν συμπληροῦται καὶ ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας τῆς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων Δώρων καὶ τῆς μετὰ ἑσπερινοῦ τελουμένης λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τῶν ὁποίων ἡ ἔκδοσις θὰ ἐπακολουθήσῃ.

Τὸ « Δεῦτε προσκυνήσωμεν... » καὶ ὁ προοιμιακὸς ψαλμὸς, ὡς καὶ τὸ «Καταξίωσον» καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ἐλέγοντο παλαιότερον ὑφ' ὄλων τῶν ἀδελφῶν μελωδικῶς. Σήμερον ἐν ταῖς μοναῖς ἀπαγγέλλονται ὑπὸ τοῦ «προεστῶτος» ἢ τοῦ «ταχθέντος ἀδελφοῦ». Εἰς τὰς ἐνορίας ἀναγινώσκονται ὑπὸ τοῦ ἀναγνώστου, τοῦ ψάλτου ἢ ἄλλου τινός.

Κατὰ τὰς ἀγρυπνίας, ὅταν δὲν ψάλλεται τὸ «Μακάριος ἀνήρ», ψάλλονται οἱ ἀπὸ τοῦ 28β («Ἀνοιξαντὸς σου τὴν χεῖρα...») στίχοι τοῦ προοιμιακοῦ εἰς ἤχον συνήθως πλ. δ' μετὰ δοξολογικῶν ἐφουμνίων, οἱ ἐκ τῆς ἀρκτικῆς αὐτῶν λέξεως καλούμενοι «ἀνοιξαντάρια». Ταῦτα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ἀλλ' εἰς μουσικὰς ἐκδόσεις, φέρονται δὲ ὑπὸ τρεῖς κυρίας μορφάς· τὰ «μεγάλα», μελοποιηθέντα ὑπὸ Ἰ. Κουκουζέλου καὶ ἄλλων (Θ. Φωκαέως, Ταμεῖον Ἀνθολογίας..., Κωνσταντινούπολις 1869⁶, σελ. 1-35), τὰ «σύντομα» τοῦ Θ. Φωκαέως (ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 36-43) καὶ τὰ ἔτι συντομώτερα τοῦ Γ. Ραιδεστινοῦ (Μουσικὸς Πανδέκτης, ἔκδ. Ζωῆς, τ. 1, Ἀθήναι 1956², σελ. 2-9). Ἐν τῷ Παραρτήματι δημοσιεύομεν τὰ τοῦ μέσου τύπου, τὰ καὶ συνηθέστερα.

Αἱ κατὰ τὸν προοιμιακὸν ἀναγινωσκόμεναι ὑπὸ τοῦ ἱερέως «εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ» προέρχονται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁσματικοῦ ἑσπερινοῦ, ἀποτελοῦσαι τὰς εὐχὰς τῶν μεγάλων ἀντιφώνων τούτου. Μετὰ τοῦ μοναχικοῦ ἑσπερινοῦ συνεδέθησαν κατὰ συνθήκην, διὸ καὶ θὰ ἦτο ματαία ἡ ἀ-

ναζήτησις θέσεων δι' αὐτάς ἐν τῇ μοναχικῇ ἀκολουθίᾳ καὶ ἡ ἀποκατάστασις αὐτῶν εἰς αὐτάς. Μόνον ἢ α', β' καὶ ζ' εὐχὴ δύναται νὰ τοποθετηθοῦν πρὸ τῶν ἀντιστοιχῶν ἐκφωνήσεων τῆς μετὰ τὸν προοιμιακὸν μεγάλῃς συναπτῆς, τῆς μετὰ τὸ κάθισμα μικρᾶς συναπτῆς καὶ μετὰ τὰς αἰτήσεις. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ σύνδεσις αὐτῶν πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς ἀκολουθίας εἶναι ἐντελῶς ἐξωτερικὴ, διὸ καὶ δὲν μετεκινήσαμεν αὐτάς ἐκ τῆς κατὰ παράδοσιν θέσεως.

Ἡ στιχολογία τοῦ Ψαλτηρίου περιορίζεται, λόγῳ τοῦ ἑορταστικοῦ χαρακτήρος τῆς ἡμέρας, εἰς τὴν ψαλμωδίαν τῆς α' στάσεως τοῦ α' καθίσματος (ψαλμοὶ α'-γ'), τὴν ἐκ τῆς ἀρκτικῆς φράσεως καλουμένην «Μακάριος ἀνήρ». Κανονικῶς εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Πέμπτης (Τετάρτης ἑσπέρας) στιχολογεῖται τὸ ιβ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου (ψαλμοὶ πε'-γ').

Τὰ εἰς στίχους ἐξ τῶν ψαλμῶν τοῦ λυχνικοῦ παρεμβολόμενα στιχηρὰ φέρονται ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἀνωμόως. Ἡ ὅλη ὁμῶς ἀκολουθία ἀποδίδεται εἰς τὸν συστήσαντα, κατὰ τὸ Συναξάριον, τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μητροπολίτην Εὐχαΐτων Ἰωάννην τὸν Μαυρόποδα (ΙΑ' αἰών), ὁ ὁποῖος «κανόσι καὶ τροπαρίοις καὶ ἐγκωμίοις» κατέστειπε τοὺς Ἱεράρχας. Ρητῶς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐπιγράφονται μόνον οἱ κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου («ποίημα Ἰωάννου Εὐχαΐτων») καὶ οἱ δύο τῶν ἁγίων («ποίημα τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου» -«ποίημα τοῦ αὐτοῦ»), ἐνῶ τὰ ιδιόμελα τῆς λιτῆς καὶ τὰ ἀπόστιχα εἶναι, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῶν, ἔργα Νείλου τοῦ Ξανθοπούλου. Ἄν ἡ μαρτυρία τοῦ Συναξαρίου εἶναι ἀκριβής, καὶ τὰ στιχηρὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὸν Μαυρόποδα.

Ἡ εὐχὴ τῆς εἰσόδου εἰς τὰ χειρόγραφα φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Εὐχὴ πρὸ τοῦ Κύριε ἐκέκραξα» (κῶδιξ Σινᾶ 957) ἢ «Εὐχὴ ἀντιφώνου ὀγδόου πρὸ τοῦ Κύριε ἐκέκραξα» (Σινᾶ 958) ἢ «Εὐχὴ ἑσπερινὴ ἢ εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα» (Βαρβερινὸς 336). Καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁσματικοῦ ἑσπερινοῦ, εἶναι δὲ ἡ εὐχὴ τοῦ ἡ'

αὐτοῦ ἀντιφώνου, ἤτοι τοῦ ρμ΄ ψαλμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐνσωματοῖ ὀλοκλήρους φράσεις (πρβλ. στίχ. 2. 4. 8). Κατὰ τὴν εἴσοδον ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ καὶ κλίνων τὴν κεφαλὴν ἔλεγε τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου, ἀνίστατο καὶ ἠϋλόγει τὴν εἴσοδον καὶ αὐτὸς ἢ ὁ διάκονος, ἂν μετεῖχε τῆς ἀκολουθίας, «ποιῶν σταυροῦ τύπον» μετὰ τοῦ θυμιατοῦ ἔλεγε τὸ «Σοφία ὀρθοί». Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ βῆμα ἐγένετο κατὰ τὴν ψαλμωδίαν τοῦ ἀρχαίου ὕμνου «Φῶς ἰλαρόν...» καὶ δὴ, κατὰ συνειρμόν, εἰς τὴν φράσιν αὐτοῦ «ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν».

Τοῦ προκειμένου προηγεῖτο παλαιότερον τὸ «Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία». Ἡ εὐλογία ἐδίδετο ἐκ τῆς καθέδρας. Τοῦτο τηρεῖται σήμερον εἰς τὰς σλαβικὰς ἐκκλησίας. Τὸ «Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με...» (Ψαλμ. γγ΄ 3-4) εἶναι τὸ προκείμενον τῆς ἐσπέρας τῆς Τετάρτης, ἀναφερόμενον, κατὰ τὸν Συμεὼν Θεσσαλονίκης, εἰς τοὺς ἀποστόλους, εἰς τὴν μνήμην τῶν ὁποίων εἶναι ἀφιερωμένη ἡ Πέμπτη, «καὶ γὰρ δι' αὐτῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου σεσῶσμεθα, καταγγειλάντων καὶ κηρύκων θεῶν ἀποδειχθέντων, τοῦ Θεοῦ συνεργούντος σωσάντων ἡμᾶς καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος, ὡς γέγραπται» (Διάλογος..., κεφ. ΤΛΖ', *Migne PG 155, 609C*).

Τὰ ἀναγνώσματα λαμβάνονται ἐκ τοῦ Δευτερονομίου τὸ πρῶτον (κεφ. α΄ 8-17α) καὶ τὸ δεύτερον (κεφ. ι΄ 14-21) καὶ ἐκ τῆς Σοφίας Σολομῶντος τὸ τρίτον (κεφ. γ΄ 1-9). Τὰ ἐκ τοῦ Δευτερονομίου ἀπαντοῦν εἰς τοὺς ἐσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ὡς δεύτερον καὶ τρίτον ἀνάγνωσμα καὶ τὸ ἐκ τῆς Σοφίας ὡς πρῶτον εἰς μνήμας ὁσίων.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἔχει δύο ἀπολυτικία· τὸ πρῶτον («Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας...») εἶναι τὸ νεώτερον, προφανῶς ποίημα τοῦ Ἰωάννου Εὐχαΐτων, καὶ τὸ δεύτερον («Ὡς τῶν ἀποστόλων...») τὸ παλαιότερον, τὸ ὁποῖον συνήθως παραλείπεται. Ἐὰν ψαλῆ μόνον τὸ πρῶτον, θεοτοκίον θὰ ψαλῆ τὸ ἀναστάσιμον τοῦ α΄ ἤχου «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου...».

Τὴν ἀπόλυσιν παρουσιάζομεν εἰς τὴν πλήρη ὀρθὴν αὐτῆς μορφήν, ἣ ὁποία ἐν τῇ σημερινῇ πράξει παρουσιάζει ἀρκετὴν φθοράν, εἴτε διὰ τῆς ἀναμίξεως ἢ παραλείψεως τῶν διαλογικῶς λεγομένων, εἴτε διὰ τῆς προσθήκης πλειόνων ἀγίων εἰς τὴν καθ' αὐτὴν ἀπόλυσιν.

Περὶ τῆς διακρίσεως μικροῦ καὶ μεγάλου ἐσπερινοῦ ἐλέχθησαν τὰ ἱκανὰ ἀνωτέρω. Ἡ διάταξις αὐτῶν δὲν παρουσιάζει ἰδιαιτέρας δυσκολίας.

Αἱ αἰτήσεις τῆς λιτῆς εἶναι διάφοροι τῶν τῆς ἔκτενοῦς καὶ ἱκανῶς ἰδιόρρυθμοι. Νεώτερα ἔντυπα συγγέουν ταύτας.

Ἡ ἀρτοκλασία, τέλος, εἶναι ἀκολουθία ἀνεξάρτητος τῆς λιτῆς, ἐπισυναπτομένη εἰς τὸν μέγαν ἐσπερινὸν «διὰ τὸν κόπον τῆς ἀγρυπνίας, ἵνα καὶ εὐλογίας Χριστοῦ καὶ μικρᾶς παρακλήσεως οἱ ἀδελφοὶ διὰ τὸν κόπον τυχόντες ἔκτοτε προσευχὴν διὰ τὴν κοινωνίαν τῶν φρικτῶν μυστηρίων ἔχωσι καὶ μάλιστα οἱ ἱερωμένοι», κατὰ τὸν Συμεῶν Θεσσαλονίκης (Διάλογος..., κεφ. ΤΜΒ', *Migne* PG 155, 620B). Ἡ διανομὴ καὶ ἡ μετάληψις τοῦ ἄρτου τῆς ἀρτοκλασίας ἐγίνετο κατὰ τὴν ψαλμωδίαν τοῦ λγ' ψαλμοῦ κατ' ἐπίδρασιν τοῦ κοινωνικοῦ τῆς θείας λειτουργίας. Ἡ εἰς τὰς ἑνορίας τελουμένη ἀρτοκλασία ἀποτελεῖ νεωτερικὴν ἀκολουθίαν, ἀπαρτισθεῖσαν ἐκ στοιχείων τῆς λιτῆς, τῆς ἔκτενοῦς καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ.

Τὰ κείμενα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν προσφάτων ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἦτοι τοῦ Ὁρολογίου (1967), Ψαλτηρίου (1968), Ἱερατικοῦ (1968) καὶ Μηναιίου τοῦ Ἰανουαρίου (1961). Αἱ αἰτήσεις τῆς λιτῆς ἐκ τοῦ Μεγάλου Εὐχολογίου (ἔκδ. Φοίνικος, ἐν Βενετίᾳ 1862).

Διὰ μικροτέρων τυπογραφικῶν στοιχείων ἐξετυπώθησαν τὰ κινητὰ μέρη τῆς ἀκολουθίας, διὰ νὰ εἶναι εὐχερῆς ἢ διάκρισις τοῦ σταθεροῦ κυρίου μέρους τοῦ ἐσπερινοῦ ἀπὸ τὰ παρεμβαλλόμενα κατὰ τὴν ἡμέραν ἢ κατὰ τὴν ἑορτὴν λειτουργικὰ στοιχεῖα.

Τὰ ποιητικὰ κείμενα δι' οἰκονομίαν χώρου ἐξετυπώθησαν καταλογάδην, τῆς διαιρέσεως τῶν στίχων δηλουμένης δι' ἄστερίσκων.

Τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ ἠρμήνευσαν ἐκ τῶν πατέρων *Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης* («Διάλογος...», κεφ. ΤΛΑ'-ΤΜΒ', *Migne PG 155*, 596-620) καὶ *Μάρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός* («Ἐξήγησις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας», *Migne PG 160*, 1185).

Περὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ μοναχικοῦ ἑσπερινοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς μετὰ τὸ κάθισμα μικρᾶς συναπτῆς βλέπε πρόσφατον μελέτην τοῦ *J. Mateos*, *La synaxe monastique des vêpres byzantines*, ἐν *Orientalia Christiana Periodica*, τ. 36 (1970), σελ. 248-272. Περὶ δὲ τῶν εὐχῶν βλέπε *M. Arranz*, *Les prières sacerdotales des vêpres byzantines*, ἐνθ' ἄνωτ., τ. 37 (1971), σελ. 85-124. Εἰς εἰδικὰ θέματα τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ ἀναφέρονται καὶ τινες ἡμέτεραι «Ἀπαντήσεις εἰς λειτουργικὰς ἀπορίας», αἱ ὑπ' ἀριθμ. 67 (τ. Α', Θεσσαλονίκη 1973², σελ. 134-135), 113, 121, 154, 159, 166, 173, (τ. Β', Θεσσαλονίκη 1975², σελ. 28-32, 46-47, 100-101, 112-113, 126-127, 142-147), 206, 271 καὶ 273 (τ. Γ', Θεσσαλονίκη 1976, σελ. 14-18, 156-157, 159-161).

Α. = Ἀναγνώστης

Δ. = Διάκονος

Ι. = Ἱερεὺς

Λ. = Λαὸς

Π. = Προεστῶς

* = Ἀλλαγὴ στίχου (ἐπὶ ἐμμέτρῳ κειμένου)

Α'
ΣΥΝΗΘΗΣ
ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀκολουθίας τῆς Θ' ὥρας,
ἄρχεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ, οὕτως·

ΕΝΑΡΞΙΣ

I. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Π. Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ βα-
σιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χρι-
στῷ τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ
Χριστῷ τῷ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν.

Ο ΠΡΟΟΙΜΙΑΚΟΣ (ΨΑΛΜΟΣ ΡΓ')

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον. Κύριε ὁ
Θεός μου, ἐμεγαλύνθησ σου σφόδρα.

Ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω,
ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον.

Ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν, ὁ στεγά-
ζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ.

Ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπα-
τῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.

Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτῆς, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα.

Ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.

Ἀναβαίνουνσιν ὄρη καὶ καταβαίνουνσι πεδία εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά.

Ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν.

Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγγιν, ἀνά μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα.

Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν.

Ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν.

Ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερώων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.

Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων.

Τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.

Τοῦ ἰλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.

Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, ἃς ἐφύτευσας.

Ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἔρωδιοῦ ἡ κατοικία ἡγεῖται αὐτῶν.

Ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωῖς.

Ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς· ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.

Ἐθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ· ἐν αὐτῇ διελύσσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.

Σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρωῶσιν αὐτοῖς.

Ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.

Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.

Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος· ἐκεῖ ἔρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων.

Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίξειν αὐτῇ.

Πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαιρον· δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν.

Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος· ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται.

Ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἦτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν· ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.

Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῷ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.

Ἠδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογία μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς.

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

Καὶ πάλιν

Ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ· ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα· δόξα σοι ὁ Θεὸς (γ).

Ἡ ἐλπίς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι.

I. Κατὰ τὸν προοιμακὸν ἀναγινώσκει πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης τὰς εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ·

Εὐχὴ α'

Κύριε, οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ἐνώτισαι τὴν προσευχὴν ἡμῶν καὶ πρόσχευε τῇ φωνῇ τῆς δεήσεως ἡμῶν· ποίησον

μεθ' ἡμῶν σημεῖον εἰς ἀγαθόν· ὁδή-
γησον ἡμᾶς ἐν ὁδῷ σου, τοῦ πορεύε-
σθαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανον
τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς τὸ φοβεῖσθαι
τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· διότι μέγας
εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια· σὺ εἶ Θε-
ὸς ὁ μόνος καὶ οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι
ἐν θεοῖς, Κύριε, δυνατὸς ἐν ἐλέει
καὶ ἀγαθὸς ἐν ἰσχύϊ, εἰς τὸ βοηθεῖν
καὶ παρακαλεῖν καὶ σώζειν πάντα
τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὸ ὄνομά σου
τὸ ἅγιον. "Οτι πρέπει σοι πᾶσα δό-
ξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ
καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι,
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχή β'

Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης
ἡμᾶς, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης
ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ
τὴν ἐπιείκειάν σου, ἰατρὲ καὶ θε-
ραπευτὰ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ὁδήγησον
ἡμᾶς ἐπὶ λιμένα θελήματός σου· φώ-
τισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν καρδιῶν
ἡμῶν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀλη-
θείας καὶ δώρησαι ἡμῖν τὸ λοιπὸν
τῆς παρούσης ἡμέρας εἰρηνικὸν καὶ
ἀναμάρτητον καὶ πάντα τὸν χρόνον
τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς ἁγί-

ας Θεοτόκου και πάντων τῶν ἁγίων. "Οτι σὸν τὸ κράτος και σοῦ ἔστιν ἡ βασιλεία και ἡ δύναμις και ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχή γ'

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν και ἀχρείων δούλων σου ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι ἡμᾶς τὸ ἅγιον ὄνομά σου και μὴ κατασχύνης ἡμᾶς ἀπὸ τῆς προσδοκίας τοῦ ἐλέους σου, ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν, Κύριε, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα· και ἀξίωσον ἡμᾶς ἀγαπᾶν και φοβεῖσθαι σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἡμῶν και ποιεῖν ἐν πᾶσι τὸ θέλημά σου. "Οτι ἀγαθὸς και φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις και σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ και τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχή δ'

Ὁ τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις και ἀπαύστοις δοξολογίαις ὑπὸ τῶν ἁγίων δυνάμεων ἀνυμνούμενος, πλήρωσον τὸ στόμα ἡμῶν τῆς αἰνέσεώς σου,

τοῦ δοῦναι μεγαλωσύνην τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ· καὶ δὸς ἡμῖν μερίδα καὶ κληῖρον μετὰ πάντων τῶν φοβουμένων σε ἐν ἀληθείᾳ καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. "Οτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχή ε'

Κύριε, Κύριε, ὁ τῆ ἀχράντῳ σου παλάμῃ συνέχων τὰ σύμπαντα, ὁ μακροθυμῶν ἐπὶ πάντας ἡμᾶς καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν, μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ τοῦ ἐλέους σου· ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῇ σῇ ἀγαθότητι καὶ δὸς ἡμῖν διαφυγεῖν καὶ τὸ λοιπὸν τῆς παρουσίας ἡμέρας ἐκ τῶν τοῦ πονηροῦ ποικίλων μηχανημάτων καὶ ἀνεπιβούλευτον τὴν ζωὴν ἡμῶν διαφύλαξον τῇ χάριτι τοῦ παναγίου σου Πνεύματος. Ἐλέει καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ

ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
ἀμήν.

Εὐχή 5'

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός,
ὁ ἀνεκδιηγήτῳ ἀγαθωσύνη καὶ πλου-
σία προνοία διοικῶν τὰ σύμπαντα·
ὁ καὶ τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ ἡμῖν δω-
ρησάμενος καὶ κατεγγυήσας ἡμῖν
τὴν ἐπηγγελμένην βασιλείαν διὰ τῶν
ἤδη κεχαρισμένων ἡμῖν ἀγαθῶν· ὁ
ποιήσας ἡμᾶς καὶ τῆς νῦν ἡμέρας
τὸ παρελθὸν μέρος ἀπὸ παντὸς ἐκ-
κλῖναι κακοῦ, δώρησαι ἡμῖν καὶ τὸ
ὑπόλοιπον ἀμέμπτως ἐκτελέσαι ἐνώ-
πιον τῆς ἀγίας δόξης σου, ὕμνουῦ-
τάς σε τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλάν-
θρωπον Θεὸν ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ
Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνα-
πέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ
τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εὐχή 5'

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ
μόνος ἔχων ἀθανασία, φῶς οἰκῶν
ἀπρόσιτον· ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐν
σοφίᾳ δημιουργήσας· ὁ διαχωρίσας
ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον
τοῦ σκότους καὶ τὸν μὲν ἥλιον θέ-

μενος εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, σελήνην δὲ καὶ ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός· ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης ὥρας προφθάσαι τὸ πρόσωπόν σου ἐν ἐξομολογήσει καὶ τὴν ἑσπερινὴν σοι δοξολογίαν προσαγαγεῖν· αὐτός, φιλόανθρωπε Κύριε, κατεύθυνον τὴν προσευχὴν ἡμῶν ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου καὶ πρόσδεξαι αὐτὴν εἰς ὄσμην εὐωδίας. Παράσχου δὲ ἡμῖν τὴν παροῦσαν ἑσπέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα εἰρηνικὴν· ἔνδυσον ἡμᾶς ὄπλα φωτός· ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ καὶ ἀπὸ παντὸς πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου· καὶ δὸς ἡμῖν τὸν ὕπνον, ὃν εἰς ἀνάπαυσιν τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν ἐδώρησω, πάσης διαβολικῆς φαντασίας ἀπηλλαγμένον. Ναί, δέσποτα τῶν ἀπάντων, τῶν ἀγαθῶν χορηγέ· ἵνα, καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ἡμῶν κατανυγόμενοι, μνημονεύωμεν ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου καὶ τῇ μελέτῃ τῶν σῶν ἐντολῶν καταυγαζόμενοι, ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς διαναστῶμεν πρὸς δοξολογίαν τῆς σῆς ἀγαθότητος, δεήσεις καὶ ἰκεσίας τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ προσάγοντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου,

ὄν ταῖς πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεο-
τόκου ἐν ἐλέει ἐπίσκεψαι. Ὅτι ἀγα-
θὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις
καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ
Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύ-
ματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων· ἀμήν.

ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ

- Δ. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν
ψυχῶν ἡμῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐ-
σταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ
τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πί-
στεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν
αὐτῷ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ
τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας,
παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν,

- παντός τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, πάσης πόλεως, χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ὑπὲρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων, νοσοῦντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημο-

νεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν
ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Λ. Σοί, Κύριε.

I. Τὴν ἐκφώνησιν τῆς α' εὐχῆς τοῦ λυχνικοῦ

Ἔστι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύ-
νησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύ-
ματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Η ΣΤΙΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΨΑΛΤΗΡΙΟΥ

A. Τὴν α' στάσιν τοῦ α' καθίσματος

Ψαλμὸς α'

Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ
ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ
ἐκάθησεν.

Ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ
νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός.

Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διε-
ξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ
αὐτοῦ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται καὶ πάντα,
ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται.

Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως· ἀλλ' ἢ ὡσεὶ χνοῦς,
ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ
ἀμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων.

Ἔστι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν
ἀπολεῖται.

Ψαλμὸς β'

Ἰνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συν-

ήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.

Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.

Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.

Τότε λαλήσει πρὸς αὐτούς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.

Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου.

Κύριος εἶπε πρὸς με· Υἱός μου εἶ σύ. Ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Ποιμανεῖς αὐτούς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.

Καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε· παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.

Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.

Δράξασθε παιδείας, μὴ ποτε ὀργισθῆ Κύριος καὶ ἀπολειθῆτε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.

Ὅταν ἐκκαυθῆ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιοῦτες ἐπ' αὐτῷ.

Ψαλμὸς γ'

Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

Πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· Οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

Σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου.

Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ.

Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα· ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεταιί μου.

Οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλω συνεπιτιθεμένων μοι.

Ἄναστα, Κύριε, σῶσόν με ὁ Θεός μου· ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας.

Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα, ἄλληλούϊα· δόξα σοι ὁ Θεός (γ').

Ἡ ἐλπίς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι.

Η ΜΙΚΡΑ ΣΥΝΑΠΤΗ

- Δ. Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆι χάριτι.
Λ. Κύριε, ἐλέησον.
Δ. Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.
Λ. Σοί, Κύριε.
I. Τὴν ἐκφώνησιν τῆς β' εὐχῆς τοῦ λυχνικοῦ

Ἵνα σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία

καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

ΟΙ ΨΑΛΜΟΙ ΤΟΥ ΛΥΧΝΙΚΟΥ

Ψαλμὸς ρμ'. Ἦχος δ'

Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου.
Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς
σέ, εἰσάκουσόν μου· πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεή-
σεώς μου ἐν τῷ κειραγένοι με πρὸς σέ. Εἰσά-
κουσόν μου, Κύριε.

Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα
ἐνώπιόν σου· ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία
ἐσπερινή. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε.

Θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύ-
ραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου.

Μὴ ἐκκλίνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πο-
νηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρ-
τίαις.

Σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν καὶ
οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με·
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν
μου.

Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις
αὐτῶν· κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ
αὐτῶν.

Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου, ὅτι ἠδύνθησαν·

ώσεί πάχος γῆς ἐρράγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπί-
σθη τὰ ὀστᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ἄδην.

“Ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου·
ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχὴν μου.

Φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό
μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν
ἀνομίαν.

Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτῶν οἱ ἁμαρ-
τωλοί· κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγώ, ἕως ἂν παρέλθω.

Ψαλμὸς ρμα΄

Φωνῆ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνῆ μου
πρὸς Κύριον ἐδεήθην.

Ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν
θλιψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.

Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου καὶ
σὺ ἔγνωσ τὰς τρίβους μου.

Ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ἧ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν πα-
γίδα μοι.

Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον καὶ οὐκ
ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με.

Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ’ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ-
ζητῶν τὴν ψυχὴν μου.

Ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε· εἶπα· Σὺ εἶ ἡ ἐλ-
πίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῆ ζώντων.

Πρόσχεσ πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώ-
θην σφόδρα.

Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκρα-
ταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου, τοῦ

ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου.

Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι.

Ψαλμὸς ρκθ'

Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, Κύριε. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου.

Γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἰλασμός ἐστιν.

Στιχηρὰ προσόμοια

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι

Τὰ τῆς χάριτος ὄργανα,* τὰς κιθάρας τοῦ Πνεύματος,* τὰς εὐσήμεους σάλπιγγας* τοῦ κηρύγματος,* τὰς φοβερὸν καὶ ἐξάκουστον* ἐξ ὕψους ἠχούσας βροντάς* καὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ* γνωριζούσας τοῖς πέρασι,* τοὺς τρεῖς κήρυκας* τῆς μεγάλης Τριάδος,* Ἰωάννην* καὶ Βασίλειον ἀξίως* σὺν Γρηγορίῳ τιμήσωμεν.

Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε· ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον.

Τὸ αὐτὸ

Ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωίας, ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Τῆς Τριάδος οἱ πρόμαχοι,* εὐσεβείας οἱ πρόβολοι,* οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα* τρεῖς ἀπόστολοι,* οἱ ἐξ Ἐδέμ ἀναβλύζοντες* τὸ ζῶν ὕδωρ ποταμοὶ* καὶ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς* ζωηρρῦτως ποτίζοντες* θείοις ρεύμασι,* τὰ μεγάλα στοι-

χειᾶ* τὰ τὴν πίστιν,* ὡσπερ κτίσιν συνιστῶντα,* ἀξιοχρέως τιμάσθωσαν.

Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις· καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Τὸ αὐτὸ

Ψαλμὸς ρις'

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.

Οὐκ εἰσὶ λαλιαί, φησίν,* οὐδὲ λόγοι λεγόμενοι,* ὧν οὐχὶ ἀκούονται* αἱ φωναὶ αὐτῶν.* εἰς πᾶσαν γῆν γὰρ καὶ θάλασσαν* ὁ φθόγγος ἐξέδραμε* τῶν ἐνθέων καὶ σοφῶν* διδασκάλων τῆς κτίσεως.* ὅθεν ἄριστα* τοῖς αὐτῶν θείοις νόμοις* συγκροτεῖται* καὶ συνέχεται πρὸς μίαν* ὀρθοδοξίαν τὰ πέρατα.

Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Τὰ τοῦ Πνεύματος ὄργανα,* ἀληθείας τὰς σάλπιγγας,* τοὺς τοῦ Λόγου ῥήτορας* εὐφημήσωμεν* φωναῖς ἁσμάτων τοῖς δόγμασιν* αὐτῶν οἱ ἐπόμενοι,* ἱκετεύοντες αὐτούς,* παρρησίαν ὡς ἔχοντας* πρὸς τὸν Κύριον,* τοῦ αἰτῆσαι εἰρήνην* σταθηρὰν μὲν* εἰς αἰετῇ οἰκουμένην,* ἡμῶν δὲ πᾶσι συγχώρησιν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ἦχος πλ. β'

Τὰς μυστικὰς σήμερον* τοῦ Πνεύματος σάλπιγγας,* τοὺς θεοφόρους πατέρας ἀνευφημήσωμεν.* τοὺς μελωδῆσαντας ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας* μέλος ἑναρμόνιον θεολογίας,* Τριάδα μίαν ἀπαράλλακτον* οὐσίαν τε καὶ θεότητα* τοὺς καθαιρέτας Ἀρείου* καὶ ὀρθοδόξων προμά-

χοις* τοὺς πρεσβεύοντας πάντοτε Κυρίῳ* ἐλεθῆναι
τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων· ἀμήν.

Θεοτοκίον

Τίς μὴ μακαρίσει σε* παναγία παρθένε;* τίς μὴ ἀνυ-
μνήσει σου* τὸν ἀλόχευτον τόκον;* ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πα-
τρὸς* ἐκλάμψας Υἱὸς μονογενής,* ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς ἀγνῆς*
προῆλθεν ἀφράστως σαρκωθείς,* φύσει Θεὸς ὑπάρχων*
καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς* οὐκ εἰς δυάδα
προσώπων τεμνόμενος,* ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων* ἀσυγχύτως
γνωριζόμενος.* Αὐτὸν ἱκέτευε,* σεμνὴ παμμακάριστε,*
ἐλεθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Η ΕΙΣΟΔΟΣ

Καὶ γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ

Δ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ι. Τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου

Ἐσπέρας καὶ πρωτὶ καὶ μεσημβρί-
ας αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, εὐχαρι-
στοῦμεν καὶ δεόμεθά σου, δέσποτα
τῶν ἀπάντων, φιλόανθρωπε Κύριε.
Κατεύθυνον τὴν προσευχὴν ἡμῶν
ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου καὶ μὴ
ἐκκλίνῃς τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς λό-
γους ἢ εἰς λογισμοὺς πονηρίας, ἀλλὰ
ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάντων τῶν θηρεύόν-
των τὰς ψυχὰς ἡμῶν· ὅτι πρὸς σέ,
Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν καὶ

ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν· μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν. "Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Δ. Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον.

Ι. Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Δ. Σοφία· ὀρθοί.

Λ. Τὴν ἐπιλύχνιον εὐχαριστίαν

Φῶς ἰλαρὸν ἁγίας δόξης* ἀθανάτου Πατρός,* οὐρανόθεν, ἁγίου, μάκαρος,* Ἰησοῦ Χριστέ,* ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν,* ἰδόντες φῶς ἐσπερινόν,* ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν* καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν.* Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς* ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις,* Υἱὲ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς·* διὸ ὁ κόσμος σὲ δοξάζει.

ΤΟ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Δ. Ἐσπέρας προκείμενον.

Λ. Τὸ προκείμενον. Ἦχος πλ. α'

Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με (δίς).

Στίχ. Ὁ Θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

Ὁ Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με.

ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Α, Δευτερονομίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Δ. Σοφία. Πρόσχωμεν.

Α. Εἶπε Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· Ἴδετε, παραδέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσελθόντες κληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ, δοῦναι αὐτοῖς αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς. Καὶ εἶπον πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων· Οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς καὶ ἰδοὺ ἐστὲ σήμερον ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προσθείη ὑμῖν, ὡς ἐστὲ, χιλιοπλασίως· καὶ εὐλογῆσαι ὑμᾶς, καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν. Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς καὶ κατέστησα αὐτούς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν· χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν. Καὶ ἐνετείλαμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Διακούετε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν καὶ κρίνετε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προσηλύτου αὐτοῦ. Οὐκ ἐπιγνώσεσθε πρόσωπον ἐν κρίσει· κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς· οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

Δευτερονομίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Δ. Σοφία. Πρόσχωμεν.

Α. Εἶπε Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· Ἴδου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. Πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προεἴλετο Κύριος ἀγαπᾶν αὐτούς καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα

αὐτῶν μετ' αὐτούς, ὑμᾶς, παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, οὗτος Θεὸς τῶν θεῶν καὶ Κύριος τῶν κυρίων· ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ φοβερός, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐ δ' οὐ μὴ λάβῃ δῶρον· ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον, δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁμῆ. Αὐτὸς καύχημά σου καὶ αὐτὸς Θεός σου· ὅς τις ἐποίησέ σοι τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δ. Σοφία. Πρόσχωμεν.

Α. Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βᾶσανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθάναι καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἢ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἢ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτούς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξιούς ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς καὶ ὡς ὄλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὀσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΤΕΝΗΣ

Δ. Εἶπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἶπωμεν.

- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').
- Δ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος).
- Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').
- Δ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').
- Δ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῶν κατοικούντων καὶ παρεπιδημούντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῶν ἐνοριτῶν, ἐπιτρόπων, συνδρομητῶν καὶ ἀφιερωτῶν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').
- Δ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων κτιτόρων τοῦ ἁγίου ναοῦ τούτου καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').

Δ. Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, κοπιώντων, ψαλλόντων καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρά σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Λ. Κύριε, ἐλέησον.

I. Τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενοῦς ἱκεσίας

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρά τῶν σῶν δούλων καὶ ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἔλέους σου καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, τὸν ἀπεκδεχόμενον τὸ παρά σοῦ πλούσιον ἔλεος.

(ἐκφώνως) Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

«ΤΟ ΚΑΤΑΞΙΩΣΟΝ»

Π. Καταξίωσον, Κύριε, ἐν τῇ ἐσπέρᾳ ταύτῃ ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. Εὐλογητὸς εἶ, δέσποτα, συνέτισόν με τὰ δικαιώματά σου. Εὐλογητὸς εἶ, ἅγιε, φώτισόν με τοῖς δικαιώμασί σου.

σου. Κύριε, τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα· τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης. Σοὶ πρέπει αἶνος, σοὶ πρέπει ὕμνος, σοὶ δόξα πρέπει, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

ΤΑ ΠΛΗΡΩΤΙΚΑ - ΑΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Δ. Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῆ χάριτι.
- Λ. Κύριε, ἐλέησον.
- Δ. Τὴν ἑσπέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.
- Λ. Παράσχου, Κύριε.
- Δ. Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.
- Λ. Παράσχου, Κύριε.
- Δ. Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.
- Λ. Παράσχου, Κύριε.
- Δ. Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.
- Λ. Παράσχου, Κύριε.
- Δ. Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρή-

νη καὶ μετανοία ἐκτελέσαι παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Λ. Παράσχου, Κύριε.

Δ. Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογία τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ αἰτησώμεθα.

Λ. Παράσχου, Κύριε.

Δ. Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Λ. Σοί, Κύριε.

Ι. Τὴν ἐκφώνησιν τῆς ζ' εὐχῆς τοῦ λυχνικοῦ

“Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΟΚΛΙΣΙΑ

Ι. Εἰρήνη πᾶσι.

Λ. Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Δ. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Λ. Σοί, Κύριε.

Ι. Τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ

καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὴν κληρονομίαν σου· σοὶ γὰρ τῷ φοβερῷ καὶ φιλανθρώπῳ κριτῇ οἱ σοὶ δοῦλοι ὑπέκλιναν τὰς κεφαλὰς, τοὺς δὲ αὐτῶν ὑπέταξαν αὐχένας, οὐ τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀναμένοντες βοήθειαν, ἀλλὰ τὸ σὸν περιμένοντες ἔλεος καὶ τὴν σὴν ἀπεκδεχόμενοι σωτηρίαν· οὓς διαφύλαξον ἐν παντὶ καιρῷ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐσπέραν καὶ τὴν προσιοῦσαν νύκτα ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ, ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης ἐνεργείας διαβολικῆς καὶ διαλογισμῶν ματαίων καὶ ἐνθυμήσεων πονηρῶν.

(ἐκφώνως) Εἶη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ

Λ. Στιχηρὰ προσόμοια Νείλου Ξανθοπούλου

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν

Χαίροις Ἱεραρχῶν ἢ τριάς,* τῆς Ἐκκλησίας τὰ μεγάλα προπύργια,* οἱ στῦλοι τῆς εὐσεβείας,* ὁ τῶν πιστῶν ἐδρασμός,* τῶν αἰρετιζόντων ἢ κατάπτωσις.* Χριστοῦ οἱ ποιμάναντες* τὸν λαὸν θείοις δόγμασι* καὶ ταῖς ποικίλαις ἀρεταῖς οἱ ἐκθρέψαντες,* οἱ τῆς χάριτος* διαπρύσιοι κήρυκες* νόμους οἱ προεκθέμενοι* Χριστοῦ τῷ πληρώματι.* οἱ ὁδηγοὶ πρὸς τὰ ἄνω,* τοῦ παραδείσου αἱ εἴσοδοι.* Χριστὸν καταπέμψαι* ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν αἰτεῖτε* τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Καυχῆσονται ὄσιοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Χαίροις Ἱεραρχῶν ἡ τριάς,* οὐρανοβάμονες ἐπίγειοι ἄγγελοι,* τοῦ κόσμου ἡ σωτηρία,* ἡ τῶν ἀνθρώπων χαρὰ* καὶ τῆς οἰκουμένης οἱ διδάσκαλοι* τοῦ Λόγου οἱ πρόμαχοι,* ἰατροὶ ἐπιστήμονες* τῶν νοσημάτων* τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος* οἱ ἀείρροοι* ποταμοὶ οἱ τοῦ Πνεύματος* λόγοι οἱ καταρδεύσαντες* τῆς γῆς ἅπαν πρόσωπον* οἱ θεολόγοι, αἱ βάσεις,* οἱ χρυσολόγοι οἱ ἔνθεοι.* Χριστὸν καταπέμψαι* ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν αἰτεῖτε* τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην καὶ οἱ ὄσιοί σου ἀγαλλιάσονται.

Χαίροις Ἱεραρχῶν ἡ τριάς,* τοῦ ἐπιγείου στερεώματος ἥλιος,* ἀκτῖνες καὶ δαδουχίαι* ἐκ τρισηλίου αὐγῆς,* τῶν ἐσκοτισμένων ἡ ἀνάβλεψις* τὰ ἄνθη τὰ εὖοσμα* παραδείσου τὰ κάλλιστα* ὁ Θεολόγος,* ὁ σοφός τε Βασιλείος,* ὁ Χρυσόστομος,* τὰ πυξία τοῦ Πνεύματος* πλάκες αἱ θεοχάρακτοι,* μαζοὶ οἱ ἐκβλύζοντες* τῆς σωτηρίας τὸ γάλα,* τὸ τῆς σοφίας ἀγλαΐσμα.* Χριστὸν δυσωπεῖτε* ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι* τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Ἦχος πλ. α'

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων* χορεύσωμεν ἐόρτια* καὶ σκιρτήσωμεν ἀγαλλόμενοι* ἐν τῇ πανδήμῳ πανηγύρει τῶν διδασκάλων ἡμῶν.* Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν* καὶ τοὺς Ἱεράρχας κροτείτωσαν ἐν ὕμνοις,* ὡς δογμάτων βλύσαντας* ποταμοὺς ὑπερμεγέθεις τρεῖς* καλλιρρόους, ἀειζώους τοῦ Πνεύματος* ποιμένες καὶ διδάσκαλοι,* τοὺς τῆς σεπτῆς Τριάδος* τρισσοὺς ἱερομύστας* συνελθόντες εὐφημήσωμεν* οἱ φιλόσοφοι τοὺς σοφοὺς,* οἱ ἱερεῖς τοὺς ποιμένας,* οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς προστάτας,* οἱ πένητες τοὺς πλουτιστάς,* οἱ ἐν θλίψεσι τοὺς παραμυ-

θεῶντας·* τοὺς συνοδίτας οἱ ὁδοιπόροι,* οἱ ἐν θαλάσῃ
τοὺς κυβερνήτας·* οἱ πάντες τοὺς πανταχοῦ θερμῶς προ-
φθάνοντας* θείους ἀρχιεράρχας* ἐγκωμιάζοντες οὕτως
εἶπωμεν·* Πανάγιοι διδάσκαλοι,* σπεύσατε ἐξελεῖν τοὺς
πιστοὺς* ἐκ τῶν τοῦ βίου σκανδάλων* καὶ ῥῦσαι κολάσεων*
τῶν αἰωνίων ἡμᾶς.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων· ἀμήν.

Θεοτοκίον

Μακαρίζομέν σε,* Θεοτόκε παρθένε,* καὶ δοξάζομέν
σε* οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος,* τὴν πόλιν τὴν ἄσειστον,* τὸ
τεῖχος τὸ ἄρρηκτον,* τὴν ἀρραγῆ προστασίαν* καὶ κατα-
φυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

«ΝΥΝ ΑΠΟΛΥΕΙΣ» - ΤΡΙΣΑΓΙΟΝ - ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

Π. Τὴν ᾠδὴν Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου (Λουκ. β' 29)

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,* κατὰ
τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·* ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί
μου τὸ σωτήριόν σου,* ὃ ἤτοίμασας κατὰ πρό-
σωπον πάντων τῶν λαῶν·* φῶς εἰς ἀποκάλυψιν
ἐθνῶν* καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

Α. Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος,
ἐλέησον ἡμᾶς (γ').

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι· καὶ
νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Παναγία Τριάς,* ἐλέησον ἡμᾶς.* Κύριε,* ἰλά-
σθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν.* Δέσποτα,* συγχώ-
ρησον τὰς ἀνομίας ἡμῶν.* Ἅγιε,* ἐπίσκεψαι καὶ
ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν,* ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
σου.

Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,* ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,* ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,* γενηθήτω τὸ θέλημά σου* ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς* τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον* δὸς ἡμῖν σήμερον* καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,* ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν* καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,* ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ι. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α'

Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας* τῆς τρισηλίου Θεότητος,* τοὺς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσει* δογμάτων θείων πυρσεύσαντας,* τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας* τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν* θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας,* Βασίλειον τὸν Μέγαν* καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον* σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ,* τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι,* πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταὶ* συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν* αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι* ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσιν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ἔτερον. Ἦχος δ'

Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι* καὶ τῆς οἰκουμένης δι-

δάσκαλοι,* τῷ δεσπότῃ τῶν ὅλων πρεσβεύσατε* εἰρήνην
τῇ οἰκουμένῃ δωρήσασθαι* καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα
ἔλεος.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων· ἀμήν.

Θεοτοκίον

Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον* καὶ ἀγγέλοις ἄγνωστον μυσ-
τήριον* διὰ σοῦ, Θεοτόκε,* τοῖς ἐπὶ γῆς πεφανέρωται.*
Θεὸς ἐν ἀσυγχύτῳ ἐνώσει σαρκούμενος* καὶ σταυρὸν ἐκου-
σίως* ὑπὲρ ἡμῶν καταδεξάμενος* δι' οὗ ἀναστήσας τὸν
πρωτόπλαστον,* ἔσωσεν ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ

Δ. Σοφία.

Λ. Εὐλόγησον.

Ι. Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Στερεώσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ἀγίαν καὶ ἀμώ-
μητον πίστιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χρι-
στιανῶν σὺν τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ καὶ πόλει ταύτῃ
εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Ι. Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς.

Λ. Τὴν τιμιωτέραν τῶν χερουβὶμ* καὶ ἐνδοξοτέραν
ἀσυγκρίτως τῶν σεραφίμ,* τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν
Λόγον τεκοῦσαν,* τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ με-
γαλύνομεν.

Ι. Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λ. Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι· καὶ

νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Κύριε, ἐλέησον (γ').

Εὐλόγησον.

- I. Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἄσωμάτων· ἰκεσίαις τοῦ τιμίου, ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ), τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν μεγάλων Ἱεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὧν καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Λ. Ἀμήν.

Β'
ΜΙΚΡΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Θ' ὥρας, ἄρχεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ, οὕτως·

ΕΝΑΡΞΙΣ

- I. Εὐλόγητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν...
A. Δεῦτε προσκυνήσωμεν...

ΠΡΟΟΙΜΙΑΚΟΣ

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον. Κύριε ὁ Θεός μου...

ΨΑΛΜΟΙ ΛΥΧΝΙΚΟΥ

- Λ. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ...
Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου...
'Απὸ φυλακῆς πρωῒτας μέχρι νυκτός...

Στιχηρὰ προσόμοια

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι

'Εν τῷ ὕψει, Βασίλειε,* τῆς Χριστοῦ ἀγαπήσεως* ἀναβὰς κατώπτευσας* τὰ ἀπόρρητα* αὐτοῦ καὶ θεῖα μυστήρια,* ἅπερ ἀνεκάλυψας* καὶ ἐτράνωσας λαοῖς* εὐσεβείας ὡς κήρυξ σοφός.* διὸ πρέσβευε* ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι* τοὺς πιστῶς ἐφεπομένους* τοῖς σοῖς διδάγμασιν, ὅσιε.

"Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος...

Τοὺς συνδέσμους διέλυσας* τῶν αἰρέσεων, ὅσιε,* τῇ σοφίᾳ λόγων* καὶ τῶν δογμάτων σου* καὶ εἰς ὁμόνοιαν ἤθροισας* ὀρθοδόξου πίστεως* τοὺς εὐγνώμονας Χριστὸν* εὐφημοῦντας, Γρηγόριε.* ὃν ἰκέτευε* ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι* τοὺς πιστῶς προσδεχομένους* τὰ σὰ θεόφθογγα δόγματα.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη...

Ἄρραγῇ σε θεμέλιον* ὁ Χριστὸς ὑπεστήριξε* τῇ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ,* πάτερ ὅσιε,* τηροῦντα ταύτην ἀσάλευτον* καὶ ἀκαταμάχητον* τῶν ἐχθρῶν ταῖς προσβολαῖς,* θεωρῆμον Χρυσόστομε,* καὶ πρεσβεύοντα* ἐκ παθῶν ψυχοφθόρων λυτρωθῆναι* τοὺς διψῶντας τῶν σῶν λόγων* καὶ νοημάτων τὸ πέλαγος.

Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ...

Τῆς Τριάδος ἐκλόγια,* ἀκηράτου λειμῶνός τε* ἄνθη τὰ μυρίπνοα* καὶ τερπνότατα,* τοῦ νοητοῦ ὡς ὑπάρχοντες* ἀκτῖνας ἡλίου τε* καὶ φωτίζοντας τὴν γῆν* ταῖς αὐτῶν θείαις λάμπεσιν,* εὐφημήσωμεν* Ἰωάννην τὸν μέγαν σὺν τῷ θείῳ* Θεολόγῳ Γρηγορίῳ* καὶ τὸν ὑψίνου Βασίλειον.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ἦχος πλ. β'

Ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ* καὶ πιστοὶ ἰκέται,* λειτουργοὶ Κυρίου,* ἄνδρες ἐπιθυμιῶν,* σκεύη ἐκλογῆς,* στῦλοι καὶ στηρίγματα τῆς Ἐκκλησίας,* βασιλείας κληρονόμοι,* μὴ παρασιωπᾶτε τοῦ βοᾶν* ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

Θεοτοκίον

Θεοτόκε,* σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή,* ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς* σὲ ἰκετεύομεν,* πρέσβευε, δέσποινα

να,* μετὰ τῶν διδασκάλων* καὶ πάντων τῶν ἁγίων* ἐλεη-
θῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ΕΠΙΛΥΧΝΙΟΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Α. Φῶς ἰλαρὸν ἁγίας δόξης...

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Α. Τὸ προκείμενον. Ἦχος πλ. α΄

Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με...(δίς).

Στίχ. Ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου...

Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με...

ΤΟ «ΚΑΤΑΞΙΩΣΟΝ»

Α. Καταξίωσον, Κύριε, ἐν τῇ ἐσπέρα ταύτη...

ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ

Α. Στιχηρὰ προσόμοια. Ἦχος πλ. β΄. Τριήμερος ἀνέστης,
Χριστέ

Ἡ χάρις ὑπερίσχυσεν,* ἡ πίστις ἐπεκράτησεν,* ἐπλη-
ρώθη* πάντα γνώσεως Θεοῦ* διὰ τῶν ἀποστόλων,* διὰ
τῶν διδασκάλων* καὶ σωτηρίαν ἐπλουτήσαμεν.

Στίχ. Καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ...

Οὐράνια μυστήρια,* ἀνθρώπινα μαθήματα,* χαρισμά-
των* συνδρομὴ παντοδαπῶν* μετὰ κατορθωμάτων* νι-
κῶντων πάντα λόγον,* τοὺς τρεῖς ἁγίους ἐθαυμάστωσεν.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται...

Βασίλειος ὁ ἔνθεος νοῦς,* Γρηγόριος ἡ θεία φωνή,*
Ἰωάννης* ὁ παγκόσμιος λαμπτήρ,* οἱ τρεῖς τῆς ἀνωτάτω*
θεράποντες Τριάδος* καὶ λειτουργοὶ συνδοξαζέσθωσαν.

Δόξα... Ἦχος πλ. β'

Εὖ δοῦλοι ἀγαθοὶ καὶ πιστοί·* εὖ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶ-
νος Χριστοῦ·* οἱ καὶ τὸ βάρος τῆς ἡμέρας βαστάσαντες*
καὶ τὸ δεδομένον τάλαντον αὐξήσαντες* καὶ τοῖς μεθ' ὑμᾶς
ἐλθοῦσι μὴ φθονήσαντες·* διὸ ἤνοικται πύλη βασιλείας
ὑμῖν·* Εἰσελθόντες οὖν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ ποιήσαντος,*
πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν,* ἅγιοι διδάσκαλοι.

Καὶ νῦν.... Θεοτοκίον

Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σοὶ* κατησχυμμένος ἀπὸ σοῦ
ἐκπορεύεται,* ἀγνή παρθένε Θεοτόκε·* ἀλλ' αἰτεῖται τὴν
χάριν* καὶ λαμβάνει τὸ δῶρημα* πρὸς τὸ συμφέρον τῆς
αἰτήσεως.

«ΝΥΝ ΑΠΟΛΥΕΙΣ» - ΤΡΙΣΑΓΙΟΝ - ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

Α. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα...

Ἄγιος ὁ Θεός...

Δόξα Πατρὶ...καὶ νῦν...

Παναγία Τριάς...

Κύριε, ἐλέησον (γ').

Δόξα Πατρὶ...καὶ νῦν...

Πάτερ ἡμῶν...

Ι. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία...

Λ. Ἀμήν.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος δ'

Ὡς τῶν ἀποστόλων...

Δόξα Πατρὶ...καὶ νῦν...

Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον...

ΑΠΟΛΥΣΙΣ

Ι. Σοφία.

Λ. Εὐλόγησον.

Ι. Ὁ ὢν εὐλογητός...

Λ. Ἀμήν.

Στερεώσαι Κύριος ὁ Θεός...

Ι. Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς.

Λ. Τὴν τιμιωτέραν...

Ι. Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λ. Δόξα...καὶ νῦν...

Κύριε, ἐλέησον (γ').

Εὐλόγησον.

Ι. Χριστὸς ὁ ἀληθινός...

Δι' εὐχῶν...

Λ. Ἀμήν.

Γ.
ΜΕΓΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀποδείπνου ὁ ἱερεὺς, προηγουμένου διακόνου ἢ ἀναγνώστου μετὰ λαμπάδος, θυμιᾷ τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν ναὸν ἅπαντα. Ὅταν ἐξέλθωσι τοῦ βήματος, ὁ διάκονος ἐκφωνεῖ·

Δ. Κελεύσατε.

Ὅταν δὲ ὑποστρέφοντες φθάσωσιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ·

Ι. Κύριε, εὐλόγησον.

Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ βῆμα, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ἐκφωνεῖ·

Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Π. Δεῦτε προσκυνήσωμεν...(γ').

Καὶ ἀναγινώσκει τὸν προοιμιακόν.

Καὶ ἀναγινώσκονται ὑπὸ τοῦ ἱερέως αἱ εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. Ἐἶτα λέγεται ἡ μεγάλη συναπτή, τὸ Ψαλτήριον, τὸ «Κύριε ἐκέκραξα» καὶ τὰ λοιπά, ὡς ἐν τῷ συνήθει ἑορταστικῷ ἔσπερινῷ μέχρι τῆς ἐκφωνήσεως τῆς εὐχῆς τῆς κεφαλοκλισίας.

ΛΙΤΗ

Καὶ γίνεται ἡ λιτὴ ἐν τῷ ἔσωνάρθηκι (λιτῆ) ψαλλομένου τοῦ πρώτου ἰδιομέλου τῆς λιτῆς, τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς καὶ τῶν ἰδιομέλων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὡς ἔπεται·

Ἰδιόμελα Νείλου τοῦ Ξανθοπούλου. Ἦχος β΄

Δεῦτε τῆς οὐρανίου Τριάδος οἱ λατρευταὶ* τὴν ἐπίγειον
τριάδα τῶν θείων Ἱεραρχῶν* εὐφημήσωμεν* τὸν Γρηγό-
ριον, τῆς θεολογίας τὸν ἐπώνυμον* τὸν Βασίλειον, τῆς
βασιλείας τὸν φερώνυμον* καὶ Ἰωάννην, τὸν ὄντως χαρι-
τώνυμον* τοὺς τῆς σοφίας βυθούς,* τοῦ Πνεύματος τὰ
ρεῖθρα τὰ ὠκεάνεια,* τὰς πηγὰς τὰς ἀεὶ βλυζούσας* τὸ
ὔδωρ τὸ ζῶν τὸ ἀλλόμενον* τοὺς διαυγεῖς μαργαρίτας,*
τοὺς ἐπιγείους φωστῆρας,* τῆς Ἐκκλησίας τοὺς οἶακας,*
τὰ ἀγλαόκαρπα δένδρα,* τοὺς οἰκονόμους τῆς χάριτος*
Χριστοῦ μου τὸ στόμα* καὶ τῆς Τριάδος τοὺς ὑπερμάχους,*
τοὺς ἐξ αὐτῆς ἀμέσως ἐλλαμπομένους* καὶ πρεσβεύοντας
ἀπαύστως* ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτὸς

Τοὺς ἀναφθέντας ἄνθρακας* ἐκ τοῦ ἀστέκτου πυρὸς*
οἱ δι' αὐτῶν φωτισθέντες* πιστῶς ἀνευφημήσωμεν.* Οὐ-
τοι γὰρ τῇ πρὸς αὐτὸ* ἐνώσει ἐκπυρωθέντες,* φωστῆρες
τοῦ κόσμου ἐγένοντο,* ζωτικὴ τοῖς πτωχοῖς* χρηματί-
ζοντες δύναμις,* Πατέρα καὶ Υἱὸν* καὶ Πνεῦμα ἅγιον*
εὐσεβῶς ἀνακηρύττοντες* οἷς καὶ ἡμεῖς προσείπωμεν*
Χαίροις, Τριάδος* τριάς ἢ θεόσοφος.

Ἦχος πλ. β΄

Τοῦ Δαυὶδ τὴν σφενδόνην τὴν τρίπλοκον,* τοῦ Σολομῶν-
τος σπαρτίον τὸ κόκκινον,* τὸ τοῦ Λόγου φραγγέλιον τρί-
πλοκον,* τοὺς σοφοὺς Ἱεράρχας,* Βασίλειον τὸν Μέγαν,*
Γρηγόριον τὸν θεῖον* καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον* πι-
στῶς ἀνευφημήσωμεν* τὸν νοητὸν γὰρ Γολιάθ* τῷ ἀκρο-
γωνιαίῳ λίθῳ καταβαλόντες,* τὴν πίστιν πρὸς ὁμόνοιαν
ἤγαγον,* τῷ ἐρυθραίῳ τοῦ Χριστοῦ* περικτειχίσαντες αἵ-
ματι* καὶ τοὺς θεοκαπήλους αἰρεσιάρχας* τῶν περιβόλων
τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ ποιμήνης* μακρὰν ἀπελάσαντες διὰ

τῶν λόγων* καὶ ἔτι τὴν πίστιν στηρίζουσι* καὶ πρεσβεύουσι Κυρίῳ* ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ'

Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις,* παιδεύουσα ἡμᾶς διὰ τῶν διδασκάλων,* τὰ ἤθη κοσμηθέντας,* τοὺς τρόπους βελτιωθέντας,* θεογνωσίας αἴγλη* τὸν νοῦν περιλαμφθῆναι* διὸ κράζωμεν* Τριάς ἅγια, κυρία τοῦ παντός,* ταῖς τῶν τριῶν σου ποιμένων προσευχαῖς* τὸ σὸν ποιμνιον τοῦτο* ἐν εἰρήνῃ συντήρησον* ἀσφαλῶς καὶ ἀλύπως* καὶ σῶσον ὡς φιλόανθρωπος.

Ἦχος πλ. β'

Τριάς ἅγια καὶ προσκυνητή,* δόξα τῇ σοφῇ προνοίᾳ σου* ὅτι τρισσοὺς μεγάλους φωστῆρας* τοῖς ἀνθρώποις ἐξ ἀνθρώπων ἐχαρίσω,* τῷ φωτὶ λαμπαδουχοῦντας τῆς σῆς ἐπιγνώσεως* καὶ τῇ αἴγλῃ φρυκτωροῦντας* τῶν σωτηρίων σου καὶ σεπτῶν θελημάτων* δι' ὧν ἡ οἰκουμένη* φῶς γνώσεως πλουτοῦσα,* τὴν σὴν δόξαν ἀυγάζεται* καὶ πρὸς τὴν βασιλείαν ὑπακούειν* πείθουσα διδασκαλίαις* καὶ αὐτὴ τῶν εὐχῶν* τῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐπάκουσον,* ὡς Θεὸς πανοικτίρμων,* καὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν σῶσον,* φιλόανθρωπε.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Ἦχος πλ. β'

Τοὺς Ἱεράρχας τοῦ Χριστοῦ* καὶ τῶν πατέρων κλέος,* τῆς πίστεως τοὺς πύργους* καὶ τῶν πιστῶν διδασκάλους καὶ φύλακας,* συνελθόντες, ὧ φιλοέορτοι,* ἁσματικοῖς ἐγκωμίοις* ὑμνήσωμεν λέγοντες* Χαίροις, τῆς Ἐκκλησίας φωστήρ* Βασιλείε σοφὲ* καὶ στῦλε ἀπερίτρεπτε.* Χαίροις, ὁ νοῦς ὁ οὐράνιος,* ἀρχιερεῦ μέγιστε* Θεολόγε Γρηγόριε.* Χαίροις, ὧ χρυσολόγε πάγχρυσε Ἰωάννη,* ὁ τῆς μετανοίας διαπρύσιος κήρυξ.* Ἄλλ' ὧ πατέρες τρισόλβιοι,* μὴ παύσησθε αἰεὶ πρεσβεύειν Χριστῷ* ὑπὲρ τῶν πίστει καὶ πόθῳ τελούντων ὑμῶν* τὴν πανίερον καὶ θείαν πανήγυριν.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων· ἀμήν.

Θεοτοκίον. Ὁ αὐτός

Τὴν τῶν παρθένων καλλονὴν* καὶ χαρμονὴν τῶν νόων,*
τὴν μόνην Θεοτόκον* καὶ τῶν πιστῶν ἀρραγὲς περιτείχι-
σμα,* συνελθόντες, ὧ φιλέορτοι,* ἁσματικοῖς ἐγκωμίοις*
ὕμνήσωμεν λέγοντες·* Χαίροις, παρθενομῆτορ ἀγνή,* λυ-
χνία χρυσαυγῆς* καὶ πύλη ἐπουράνιε.* Χαίροις, σκηνὴ
ἀγιάσματος,* ἢ τὸν Θεὸν χωρήσασα ἐν μήτρᾳ σου,* πα-
νάχραντε.* Χαίροις, τῶν οὐρανίων ταγμάτων* ὑπερτέρα
ἀπάντων ἀσυγκρίτως.* Διό, μητράνανδρε δέσποινα,* μὴ
λίπης φρουροῦσα τοὺς δούλους σου* τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε
πίστει καὶ πόθῳ ἀεὶ* καὶ τὸν τόκον σου προσκυνοῦντας
τὸν ἄσπορον.

Δ. Τὰς αἰτήσεις τῆς λιτῆς

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον
τὴν κληρονομίαν σου, ἐπίσκεψαι τὸν κόσμον σου
ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὕψωσον κέρας χριστιανῶν
ὀρθοδόξων καὶ κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς τὰ
ἐλέη σου τὰ πλούσια· πρεσβείαις τῆς παναχράν-
του δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου
Μαρίας, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυ-
ροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυ-
νάμεων ἁσωμάτων, τοῦ τιμίου, ἐνδόξου, προ-
φήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν
ἀγίων ἐνδόξων καὶ πανευφῆμων ἀποστόλων, τῶν
ἐν ἀγίοις πατέρων ἡμῶν Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου,
Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος πατριαρχῶν Ἀλε-
ξανδρείας, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Σπυρίδωνος
ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τῶν θαυματουργῶν· τῶν

ἀγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων· τῶν
ἀγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Γεωργίου τοῦ
τροπαιοφόρου καὶ Δημητρίου τοῦ μυροβλήτου,
Θεοδώρων τήρωνος καὶ στρατηλάτου· τῶν ὁσίων
καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν· τῶν ἀγίων καὶ
δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καὶ Ἄννης·
τῶν ἐν ἀγίοις πατέρων ἡμῶν μεγάλων Ἱεραρχῶν καὶ οἰ-
κουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγο-
ρίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὧν
καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου
τῶν ἀγίων· ἰκετεύομέν σε, μόνε πολυέλεε Κύριε,
ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν δεομένων σου
καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (μ' + γ')

Δ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖ-
νος) καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότη-
τος καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν θλιβομένης
τε καὶ καταπονουμένης, ἐλέους Θεοῦ καὶ βοη-
θείας ἐπιδεδομένης, σκέπης τοῦ ἀγίου οἴκου τού-
του καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῷ· εἰρήνης καὶ
καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου· εὐσταθείας
τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν· σωτηρίας καὶ
βοηθείας τῶν μετὰ σπουδῆς καὶ φόβου Θεοῦ
κοπιώντων καὶ διακονούντων πατέρων καὶ ἀδελ-
φῶν ἡμῶν· ὑπὲρ τῶν ἀπολειφθέντων καὶ τῶν
ἐν ἀποδημίαις ὄντων· ἰάσεως τῶν ἐν ἀσθενείαις
κατακειμένων· ὑπὲρ ἀνέσεως, μακαρίας μνήμης
καὶ ἀφέσεως ἀμαρτιῶν πάντων τῶν προαπελ-
θόντων εὐσεβῶς πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν
ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ, ὀρθοδόξων· ὑπὲρ

ἀναρρύσεως τῶν αἰχμαλώτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀδελ-
φῶν ἡμῶν τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων καὶ πάν-
των τῶν διακονούντων καὶ διακονησάντων ἐν
τῇ ἁγία ἐκκλησίᾳ ταύτῃ, εἴπωμεν.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (μ' + γ').

Δ. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεο-
φυλάκτων βασιλέων ἡμῶν, κράτους, νίκης, δια-
μονῆς, ὑγείας, σωτηρίας αὐτῶν καὶ τοῦ Κυρίου
τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κα-
τευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς
πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (μ' + γ').

Δ. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν
ἐκκλησίαν καὶ πόλιν ταύτην καὶ πᾶσαν πόλιν
καὶ χώραν ἀπὸ λοιμοῦ, λιμοῦ, σεισμοῦ, κατα-
ποντισμοῦ, πυρός, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἄλλο-
φύλων, ἐμφυλίου πολέμου καὶ αἰφνιδίου θανάτου·
ὑπὲρ τοῦ ἔλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέ-
σθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν
τοῦ ἀποστρέψαι καὶ διασκεδάσαι πᾶσαν ὀργὴν
καὶ νόσον τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην καὶ ῥύσασθαι
ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας αὐτοῦ ἀπειλῆς
καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (μ').

Δ. Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον
τὸν Θεὸν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρ-
τωλῶν καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (γ').

Ι. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ
ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν

θαλάσση μακράν καὶ ἴλεως, ἴλεως γενοῦ ἡμῖν,
δέσποτα, ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐλέησον
ἡμᾶς. Ἐλεήμων γὰρ καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρ-
χεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ
καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Ι. Εἰρήνη πᾶσι.

Λ. Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Δ. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Λ. Σοί, Κύριε.

Ι. Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς
ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου δεσποίνης
ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, δυ-
νάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προσ-
τασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἄσω-
μάτων, ἰκεσίαις τοῦ τιμίου, ἐνδόξου, προφήτου,
προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων
ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἐν
ἁγίοις πατέρων ἡμῶν Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου,
Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, πατριαρχῶν Ἀλεξαν-
δρείας, Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυ-
κίας, Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τῶν
θαυματουργῶν τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρ-
τύρων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, Δημητρίου
τοῦ μυροβλήτου, Θεοδώρων τήρωνος καὶ στρα-
τηλάτου, Μηνᾶ τοῦ θαυματουργοῦ, τῶν ἱερο-
μαρτύρων Χαραλάμπους καὶ Ἐλευθερίου, τῶν
οσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, (τοῦ ἁγίου
τοῦ ναοῦ), τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων

Ἰωακεῖμ καὶ Ἄννης, τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν
μεγάλων Ἱεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασι-
λείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰω-
άννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὧν καὶ τὴν μνήμην ἐπιτε-
λοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Εὐπρόσδε-
κτον ποίησον τὴν δέησιν ἡμῶν· δώρησαι ἡμῖν
τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων ἡμῶν· σκέπασον
ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου· ἀποδίω-
ξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον· εἰ-
ρήνευσον ἡμῶν τὴν ζωὴν· Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς
καὶ τὸν κόσμον σου καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡ-
μῶν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Λ. Ἀμήν.

Καὶ ἐπιστρεφούσης τῆς λιτῆς ψάλλονται τὰ ἀπό-
στιχα, εἶτα τὸ «Νῦν ἀπολύεις», τὸ τρισάγιον κλπ.
καὶ τὰ δύο ἀπολυτικά «Τοὺς τρεῖς μεγίστους φω-
στῆρας...», «Δόξα...», «Ὡς τῶν ἀποστόλων...»,
«Καὶ νῦν...», τὸ «Θεοτόκε παρθένε...» ἀργὸν δι-
χορον·

Λ. Θεοτόκε παρθένε,* χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία,*
ὁ Κύριος μετὰ σοῦ·* εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί*
καὶ εὐλογημένος* ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου,*
ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες* τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑ

1. Ἐξέρχεται τοῦ βήματος, θυμιᾷ καὶ εὐλογεῖ τοὺς προ-
ευτρεπισθέντας ἄρτους, ἐπιλέγων τὴν εὐχὴν τῆς ἀρτο-
κλασίας·

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλο-

γήσας τοὺς πέντε ἄρτους ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐξ αὐτῶν πεντακισχιλίους ἄνδρας χορτάσας, αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς ἄρτους τούτους, τὸν σῖτον, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ πλήθυνον αὐτὰ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ εἰς τὸν κόσμον σου ἅπαντα· καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνοντας πιστοὺς δούλους σου ἀγίασον. "Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου...

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου...

Α. Ἀναγινώσκει τὸν λγ' ψαλμὸν

Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἢ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.

Ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.

Μεγαλύνατε τὸν Κύριον σὺν ἐμοὶ καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεών μου ἐρρύσατό με.

Προσέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυρθῆ.

Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.

Παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐτούς.

Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· μακάριος ἀνὴρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν.

Φοβήθητε τὸν Κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

- Λ. Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπέινασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ (γ').
- Ι. Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, τῇ αὐτοῦ θεῖα χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα τίθεται ἀνάγνωσις καὶ μετ' αὐτὴν ἄρχεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τὰ ἀνοιξαντάρια (Ψαλμ. ργ' στίχ. 28β ἐξ.)

Ἐνοιξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος· ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον, ταραχθήσονται. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἐντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσι. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Δόξα σοι, Πάτερ· δόξα σοι, Υἱέ· δόξα σοι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἦτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Δόξα σοι, ἅγιε· δόξα σοι, Κύριε· δόξα σοι, βασιλεῦ οὐράνιε. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν· ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται. Δόξα σοι, ἅγιε· δόξα σοι, Κύριε· δόξα σοι, βασιλεῦ οὐράνιε· δόξα σοι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. Δόξα σοι, τρισυπόστατε Θεότης, Πάτερ, Υἱέ καὶ Πνεῦμα, σὲ προσκυνοῦμεν καὶ δοξάζομεν. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἦδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογία μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ. Δόξα σοι, Πάτερ ἀναρχε· δόξα σοι, Υἱέ συνἀναρχε· δόξα σοι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ὁμοούσιον καὶ ὁμόθρονον. Τριάς ἅγια, δόξα σοι. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. Δόξα σοι, Πάτερ· δόξα σοι, Υἱέ· δόξα σοι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τριάς ἅγια, δόξα σοι. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἐλληλούϊα.

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον. Ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. Ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ. Δόξα σοι, βασιλεῦ ἐπουράνιε· δόξα σοι, παντοκράτορ, σὺν Υἱῷ καὶ Πνεύματι. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἀλληλούϊα.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. Δόξα σοι, Πάτερ ἀγέννητε· δόξα σοι, Υἱὲ γεννητέ· δόξα σοι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον· Τριάς ἅγια, δόξα σοι. Δόξα σοι, ὁ Θεός. Ἀλληλούϊα.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα. Δόξα σοι, ὁ Θεός.
Ἀλληλούϊα.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα. Δόξα σοι, ὁ Θεός.
Ἀλληλούϊα.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα. Δόξα σοι, ὁ Θεός ἡμῶν, δόξα σοι (ἦ ἡ ἐλπίς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι).